

PIANO

Guide för pianoelever och föräldrar
vid Vanda musikinstitut

Teckningar: Alisa Niemi, Ella Kousa och Veronika Kirt
(Prisbelönta alster för logotävlingen vid PianoSoi! 2020 evenemanget)
Innehåll: Pianolärarna vid Vanda musikinstitut
Producent: Vantaan musiikkiopisto - Vanda musikinstitut

PIANOT SOM INSTRUMENT

Varför klingar det som det gör när det klingar?

Pianot är ett fantastiskt instrument och när det klingar som bäst låter det som en stor orkester. Varje piano har en individuell klang, eftersom instrumentet är byggt av trä som är ett material som hela tiden lever och andas. Ett välskött piano har ett långt liv och är till glädje för den musicerande i tiotals år.

Instrumentet har en intressant mekanik: ljudet uppstår då filtklädda hammare slår på spända metallsträngar inne i instrumentet. Strängarna vibrerar i en klangbotten av trä som förstärker ljudet och ger det en klangfärg. Den spelande påverkar ljudets klangfärg och styrka via flera olika anslagssätt och genom att använda pedalerna. Det klingande slutresultatet påverkas också av akustiken i rummet: samma instrument klingar på helt olika sätt i olika utrymmen och i händerna på olika pianister.

Att skapa ett ljud, dvs. få ett instrument att resonera, är ett av det mest magiska och märkliga i spelandet! Med hjälp av ljud i olika klangfärger skapar pianisten stämningar och berättelser i stycket, som kanaliseras till våra känslor. Att skapa ljud är som helhet en mycket finstämd och mångsidig process för den spelande, men framför allt en stor upplevelse!

HURDANT INSTRUMENT BORDE MAN SKAFFA?

Eleven ska ha ett "riktigt" piano, som har 88 tangenter och stabila pedaler. Klaviaturinstrument av typen keyboards, som är för korta, passar inte för studier i pianospel vid musikinstitutet.

Man kan köpa ett akustiskt piano som nytt eller begagnat. Man kan också börja med att hyra ett piano. I allmänhet gottgör affärerna de hyresavgifter som man betalt för ett instrument om man beslutar sig för att köpa instrumentet.

Vad beträffar prisvärdheten och återförsäljningsvärdet är Yamaha oftast det bästa pianomärket. Ett instrument i gott skick och av ett pianomärke som är känt för sitt högklassiga hantverk är en investering som bevarar sitt värde väl.

Ett ordentligt instrument kostar i allmänhet minst tusen euro, men ibland kan begagnade pianon till och med skänkas bort gratis. Om du skaffar ett begagnat piano ska du kontrollera att alla tangenter och pedaler är hela och att klaviaturen trycks ner jämnt. Det är också bra att kontrollera att det inte finns sprickor i instrumentets resonansbotten eller större slitage på hamrarnas filtklädda yta. Fråga råd av din pianolärare om du skaffar dig ett begagnat instrument.

För den som bor i våningshus kan det vara ett bra alternativ att skaffa ett akustiskt piano med silent-teknik, då kan man obekymrat spela piano också med hörlurar. Tekniken kan installeras på vilket akustiskt piano som helst, också i efterhand.

Ljudet hos digitala instrument är elektroniskt och har bandats in på förhand. Därför kan man inte med dessa instrument undersöka hur olika anslagssätt påverkar ljudets klanger. Vi rekommenderar att du skaffar dig ett akustiskt instrument redan i begynnelseskedet av studierna.

Instrument som finns till salu:

- Töölön Pianokeskus:
<https://www.pianokeskus.fi>
- Laatusoitin:
<https://www.laatusoitin.fi/pianot/>
- F-musiikki:
https://www.f-musiikki.fi/yhteystiedot/f-musiikki_vantaa

UNDERHÅLL OCH STÄMNING AV INSTRUMENTET

Det rekommenderas att man stämmer ett akustiskt piano minst en gång om året. Om man stämmer och underhåller instrumentet regelbundet bevarar det också bättre sitt återförsäljningsvärde. Det är en glädje att spela på ett stämt piano – se alltså till att hålla pianot välstämt!

Stämningen ska helst göras på hösten mellan inledningen på uppvärmningsperioden och julen, eller på våren efter den strängaste köldperioden. Placeringen av instrumentet är också viktig: ställ gärna pianot så långt bort från fönster och element som möjligt. Systemet för fuktighetsjustering Piano Life Saver hjälper också till att hålla instrumentet stämt eftersom det balanserar luftfuktigheten inne i instrumentet.

- Suomen pianonvirittäjät ry:s hemsida:
<https://pianonvirittajat.fi/jasenet/>

PIANOSTOLEN

En pianist behöver förutom ett instrument också en stadig pianostol. Höjden på stolen bör kunna justeras allteftersom pianoeleven växer. Man behöver lära sig att hålla stolen på lagom avstånd från pianot, inte för nära och inte för långt ifrån.

FOTSTÖDET

De minsta eleverna kan skaffa ett fotstöd som hjälper till att hålla kroppen i balans. Fotstöd finns i olika modeller – till exempel sådana som är försedda med pedal och sådana som har en höjd som går att justera. Prata med din lärare om vilken modell som passar bäst för ditt barn.

- Pianistens fotstöd:
<https://sites.google.com/site/tukijalka/>

SPELHÅLLNINGEN

Redan under första pianotimmen börjar man öva en bra spelhållning. Det är viktigt att redan från början försöka hitta en naturlig, avslappnad spelhållning som också förebygger muskelspänningar. Bilderna visar hur den justerbara stolen och fotstödet bidrar till att hitta en bra spelhållning.

ÖVNINGSUTRYMMET

Barnet bör kunna öva i lugn och ro utan störande inslag. Det är lättare att koncentrera sig på att spela om man inte samtidigt tittar på TV eller lyssnar på annan musik i samma rum. Det är också bra att fästa vikt vid belysningen i övningslokalen – man kan ställa en separat lampa bredvid pianot om det är dunkelt i rummet.

Ibland kan en bra lösning vara att placera pianot i barnets rum, så att barnet kan öva i lugn och ro.

HEMMETS STÖD

Föräldrarnas stöd är viktigt för pianoelever i alla åldrar. Ju yngre barnet är, desto viktigare är stödet från föräldrarna.

Föräldern behöver inte vara en lärare – det räcker att du visar intresse för ditt barns musicerande och stöder barnet när det övar hemma enligt lärarens instruktioner. De flesta lärare använder ett läxhäfte som eleven alltid ska ha med sig på pianolektionen och ta med sig hem. I läxhäftet antecknas övningsinstruktioner, mål och annat som gäller pianolektionerna. Barnet och föräldern kan tillsammans gå igenom instruktionerna som läraren skrivit i häftet.

Efter att barnet har övat kan barnet och föräldern tillsammans fundera på hur målen har nåtts: vad har varit svårt eller lätt, och vad kunde barnet ännu öva på. Det är bra att ge beröm och uppmuntran när barnet har orkat öva och kanske försökt sig på något som känns lite svårare.

Med tiden kan du ge barnet mer ansvar att öva själv. Kom ändå ihåg att alltid visa ett intresse för ditt barns musicerande.

ÖVNING GER FÄRDIGHET

Det är viktigt att öva regelbundet. För att studierna ska gå framåt rekommenderas övning fem dagar i veckan.

Skapa gärna en övningsrutin: planera vilken tid på dygnet barnet övar, och håll fast vid tidtabellen. Det är bra att öva då barnet är piggt.

Spelandet behöver inte vara minutiös övning hela tiden: barn och unga spelar också bara för sitt eget höga nöjes skull och för att slappna av. Små barn kanske bara "gör en avstickare" vid pianot och försöker sig på någon låt eller hittar på egna melodier. Äldre elever njuter av låtar som de lärt sig tidigare och kanske improviserar eller spelar på gehör.

Det är viktigt att från början lära sig att öva medvetet enligt lärarens anvisningar. Skilj därför åt spelande och övning.

FÖRBEREDELSE INFÖR PIANOLEKTIONEN

- kom i tid till lektionen
- ha med all nödvändig rekvisita (noter, läxhäftet)
- rena händer
- korta naglar
- läxorna inövade
- nyfiket lagd

MOTIVATION

Det är viktigt att se till barnets motivation – det kan vara bra att regelbundet ge barnet olika upplevelser som stöder musicerandet. Lyssna gärna på musik hemma och utanför hemmet, gå på konserter för att ta del av olika musikstilar (pianokonserter, orkesterkonserter, opera- och balettföreställningar, musikaler, pop- och jazzspelningar. Sommarkurser är också väldigt inspirerande!

Gå gärna på konserter vid Vanda musikinstitut, eller t.ex. på Musikhusets konserter. Konstuniversitetet Sibelius-Akademien ordnar varje år omkring 600 konserter, av vilka största delen är gratis för allmänheten. På Yle Arenan finns också ett stort utbud av gratis konsertinspelningar.

Länkar:

- Musikhusets evenemangskalender:
<https://www.musiikkitalo.fi/fi/events/calendar>
- Konstuniversitetets evenemangskalender:
<https://www.uniarts.fi/tapahtumakalenteri/>
- Yle Arenans konsertinspelningar:
<https://areena.yle.fi/tv/ohjelmat/30-240>

Roliga övningsstunder!

**PIANOLÄRARNÄ
VID VANDA MUSIKINSTITUT**

Vantaan musiikkiopisto - Vanda musikinstitut

vanda musikinstitut

vmo_vmi

Vantaan musiikkiopisto -
Vanda musikinstitut
vmo.fi/vmi

Vanda